

PREUS

Artá Un trimestre . . . . 1'50
 A Fora. Any . . . . 7'00
 A Extranjer Id. . . . . 10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració
 Quatre Cantons, 3
 (ARTA) Mallorca

L'ARTÀ

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

VISIONS DE MALLORCA

II

Altres alabaren la costa nord de l'Illa; el seu prestigi de mitologia; la seva trágica grandesa fulminada i remoguda per catástrofes geològiques; l'actitud dels seus penyalars consemblants a una inmòbil titanomàquia que amenaça el cel amb els cents braços de Briaren tots cent aixecats a l'hora; amb les seves convulsions de Prometeu, fermat amb cadenes a la fita extramal de la terra:

Mirau l'horda de Titans qui
 (destroçada
 sens desfer-se, dins les ones
 (va tombar;
 i per segles romangué petrifi
 (cada.
 en sa trágica actitut sobre la
 [mar.

Altres l'alabaren. Costa i Llobera ja l'ha alabada amb versos que no morirán mai. I jo mateix amb aquesta veu trémula de grill nocturn, amb que he captat les plaents visions dels seus panorames, alguna vegada he volgut cantar la grandesa de les seves lluites amb el que Virgili anomená *agmen aquarum*, l'exèrcit de les aigües, amb la blanca cavalleria de les ones i amb los carros d'assalt del temporal que onsevulla du tró i ruina. Jo coneixia gairebé la costa sud que té, a ma dreta, l'aspre Cabrera, feréstec bresol d'Anibal (*parca Annibalis*, diu Plini) i té enfront el mar viu que amb espurneig i tremolor, va a trencar el seu cristall als oposats penyals de l'Àfrica. Arrosegada per l'assidua sal

marina, la costa sud és plena de cales d'idilli. En una d'aquestes cales jo vaig llegir-hi per primer cop *Calendan*, de Mistral, davant el mar mateix lluent que engendrà el xepollejant poema. La costa sud és fina com una randa, l'arena hi floreix amb lliris immaculats; i és melódica amb la música doble de les ondes i dels pins.

Li costa a l'ull de mesurar amb un sol esguart la vasta planícia tacada de verdor i clapa de rostoll daurat que des del peu del Puig de Randa s'estéu fins a les cintes efímeres d'escuma de la mar blava. Ceres i Pomona tenen aquí llur seu i llur regne. Ceres ja ha donat a la falç l'or de la seva madura cabellera. La pols rica de les eres s'inflama al sol ponent i l'albada dúu l'olor golosa del blat net i de la palla esmicolada. I de sobte us trobeu amb un gust de sal als llavis, que us diu que no está molt lluny el lliure mar inquiet Enllòc de l'illa, com aquí, hom pot assistir a l'infantament anyal i august de la Terra, mare i nodrissa; i a la sauta litúrgia de l'agricòlia, i a la serena epopeia de les quatre Estacions. Aquí cada jorn té el seu treball com l'Escriptura diu i cada més lleva el seu fruit propi.

Som al mes d'agost, el més cansat i sudanós de tots els mesos. El cel es entelat d'una calitja difusa. Eullá dels monts enllá del mar, ha naufragat el sol rodó i coronat de raigs.

Les muntanyes s'han tornat ingràvies, a manera de núvols; i s'han tornat blavenques i pàl·lides, i s'esblaimen dins el cel. Amb l'esbanyada testa pacífica, rossos com garbes i solemnes com monuments, tornen de la pastura els bous que per pasturar amen el sol que crema. la processó dels bous sembla arrencada d'un relleu assiri. I a l'hora que retornen els bous a la boal, amb una nuvolada de pols i amb un torrent d'esquelles, surten els innombrables remats que pasturaran tota la nit errants i esquelletjants, sota el ramat errant dels muís estels innombrables.

En mig dels altres estels que cremen, somnolents, com amb un flam d'oli d'oliva, n'hi ha un que ha encés la seva falla, amb una llum tan viva que creuria sentir-la espetejar. La terra dormida alena amb un respir tranquil que flaire a boze i a pinar que s'evapora en baumes i en reines. Les clares tenebres estivals s'omplen de remors misterioses. De remors sens nombre, com la mar d'Homer, tota la munió de les bèsties lucífugues brollen a la vida activa, sota la nit confidencial. No arriba a trobar la vasta pau ambient el crit d'alarma d'un sebetlí, sobat en la seva sou, i que es posá a correr amb ses cames seques i agilíssimes. Entre les branques d'un garrofer foscau canta un mussol amb el seu sanglot de melangia. Un pastor infla la canya d'un buf melodiós. I un grill sota un terrós, assaja la seua prima veu sobre sa pobre lira que només té una corda.

Submergida en la dolçura d'aquest gran silenci musical, una gran masia, amb una torre

de defensa, quadrada i bruna presideix aquesta pau camperola i aquest ample regne cereal.

LLORENS RIBER

So'n Damí de Santanyí Agost

UN BON POLL

Som vei, som lleig
 Som coix, som nan,
 Som tort, som prim,
 Som fluix som va;
 I en mitj des front
 De part a part,
 Hei ténch un trench
 De més d'un quart;
 Tenc uys de moix,
 Tenc dents de cá;
 Es front d'un dit,
 Es nas d'un pam;
 Es coll molt curt,
 Es jep molt alt,
 Es pas de bou,
 Sa veu de gall;
 Un fic molt gros
 Su baix des nas,
 I tots es dits
 de peus i mans,
 Plens d'uils de pollts
 De fics i catts.
 Tenc grans, tenc golls,
 Tenc bonys, tenc barts,
 Tenc cucs, tenc tos,
 Tenc curt un bras:
 No tenc ni drets
 Ni bens ni art,
 Ni sou del Rey,
 I per lo tant
 Puc dir que som
 Un mort de lam;
 I amb tot i més
 Que pas per alt,
 Tenc dins mon pit
 Un cor tan gran,
 Que dins la Seu
 per cert no hi cap.
 I sent tant molt
 I tant me bat,
 Que si me top
 Amb uns uys blaus
 Me romp es pit
 Es seu tic, tac.
 No sè que mir;
 No sé que'm fas;
 No hi veig, no hi sent,
 I venc i vaig
 I torn i fuig

I gir i pas,
I mir ets uys,
I tant com va,
I tant com mir,
I tant com pas:
Més fort es cor
Me fa tic tac.

Manuela de los Herreros de Bonet.

La casa de la Fortuna

(Continuació)

TOM.—Si les vos dic, vos les sabreu i es meu germà s'enfadarà. ¡Oh! Rafel, Rafel, vina aquí.

RAF.—(Arriba corrents) Ja vos ho deia, que's meu germà no se sap explicar. Jo vos dirè ses coses amb més claredat.

BER.—Però, ninets benivolguts, com és que me voleu amagar lo que desig sebre just pes vostro be? Parlau amb sinceritat: digau-me el vostro nom vertader i jo vos assegure que quedareu contents.

TOM.—Jo no sé que he de respondre. Diguen tu, Rafel.

RAF.—Pobre de mi! jo voldria poder complaure a un senyor que mos demostra tant bona voluntat però mu mare mos ha encarregat que hu tenguem secret.

BER.—Escoltau, ninets estimats; jo respect amb tota cura es secrets de sa vostra mare; digau-me quina és sa materia de tal secret i res, més vos preguntare.

TOM.—An això heu podem dir, Rafel, i més suposat que D. Bernat se demostra de tant bon có.

RAF.—Idó heu dirè: Sa nostra mare quant morí mos deixà dins sa misèria i com ja preveia que mos trobariem amb sa necessitat de demanar òlmosna mos recomanà que per no deshonrar el bon nom de sa família, mai diguessim es nostro propi llinatge. Anomenavos Farinelli—mos va dir—perque sa vostra mare tè un negociet de farina, pero es vostro llinatge vertader no'l diguèu aningú més que a mon pare si l'arribasseu a trobar.

BERN.—Vos ha dit es nom de son pare? Digau-lo'm que tal volta jo vos podria dir'avon viu.

RAF.—Si senyor: «mon pare, deia ella, és un pagés ric que trebaya devora els Alps; però sè que ha comprada una propiedat a uu altre punt que jo no sé. Jo li vaig donar un disgust, quant me vaig casar i desde que ses coses comensaren a anar-mos malament no he gosat demanar per ell.

(Seguirá)

Ara fa cent anys...

Si poguessen tornar cent anys enrera, no coneixerieu la terra que vos ha nodrit.

Ara fa cent anys, no hi havia carreteres, sinó tan sols ben pocs camins plens de sodroc, per on hi anaven els carros de roda plena. Per les muntanyes no hi havia camins ni carreteres, sinó tiranys empedregats per on solament hi podien anar bisties.

Ara fa cent anys, els vespres costava pena anar pels carrers perque no hi havia llums. Ni a les cases s'en coneixien d'altres més que els de cruia i les llummaneres, i a les esglésies les llànties i els ciris.

Ningú somniava a les hores en l'electricitat, ni en el gas, ni en l'acetilen, ni en els quinqués del molt d'enginy i no poca paciència.

Si vos haguessen despert cent anys enrera, no durieu calcetins, ni corbata, ni elásticos prendes que no se coneixien, ni mocador d'amocar perque la roba anava molt cara.

Cent anys enrera, no haurieu menjat pa blanc, ni patates, ni pres café, ni xocolata, perque aquestes coses ni se feien a Mallorca ni n'hi duien.

Cent anys enrera, no hi havia vapors, ni tranvies, ni ferrocarrils, ni bicicletes, ni automòvils. De Mallorca partia cap a Barcelona una barqueta cada quinze dies (si feia bon temps) amb es *parte del Rei* i ben pocs passatgers.

Cent anys enrera, no hi havia correus ni segells. Envià carta d'un poble a l'altre, costava pagá un *propi* perque l'hei dugués, i així era cosa rara l'escriure no essent en cassos molt importants.

Cent anys enrera no hi havia telegraf ni telefon, i per avisar depressa per coses de guerra hi havia *atalaies* que amb pales o flamades se feien senyes d'una a l'altre, de cap a cap de Mallorca.

Cent anys enrera, a penes hi havia ningú an el poble que sabés llegir ni escriure, casi ningú sabia parlar es castellá, ni hi havia escoles ni mestres que ensenyassen les coses més necessaries.

Cent anys enrera, no hi havia

comerx d'una vila a l'altre, ni podia havern'hi, perque res hi havia segur pels camins, tots plens de bandejats que esperaven que passassen els traguers amb concert o amb dobbés per robar-les-ho.

Cent anys, enrera havien de cosir tota la roba amb la ma, perque no hi havia màquines de cosir, i l'havien de teixir tota en els talessos, perque no i havia màquines de teixir; i havien de filar l'estopa i el lí amb el fus i la filosa, perque ni s'era estés el cotó ni s'era inventada la màquina de filar.

Cent anys enrera, a no ser a les cases molt riques, no hi haurieu trobat ni miralls, ni cuberts, ni cantarans, ni quadros, ni casi cadires. Un llit una taula, una pastera, i quatre taburets era tot el moblatje d'una casa, regularment sense enretjolar, sense persianes, sense vidrieres, sense balcons i casi sense finestres. Tampoc hi hauriau trobat relotges ni de butxaca ni de paret. Sols les cases de senyor i qualche possessió molt forta ne tenieu.

Ara fa cent anys, apenes hi havia llibres, ni diaris, ni papers aspergits, perque a ningú li pegava per lletgir, ni tampoc haurieu sabut treurer-ne profit.

Ara fa cent anys, no vos haurieu pogut retratar, perque la fotografia no era encare coneguda, i els retratos fets de ma de pintó era molt cars.

Ara fa cent anys, a Mallorca no s'hi coneixien els nisperos, ni els tarongers manderins, ni les maduixes, ni els muuiatos.

Ara fa cent anys, La nostra illa no produia de les cent parts una de lo que ara produeix, i no podia mantenir, i això que amb vida miserable, la tercera part de la gent que ara manten a balquena.

Es treball dels mallorquins durant cent anys, ha lograt aquest progrés.

Vosaltres que aixó llegiu, treballau també perque aquest progrés encara augmenti i se millori el benestar vostre i el dels vostres descendents.

MIQUEL PORCEL I RIERA

TU, VOS I VOSTE

Així com en el camp de les idees lluiten avui entre altres principis rivals el socialisme i el capitalisme la democràcia i la dictadura, en el camp del tractament dels personals d'us corrent lluiten a la nostra terra tres pronoms el «tu» el «vos» i el «vosté». No podent intervenir explícitament en determinades lluites ideològiques que hi ha per ací aprop, ens decidim a dir la nostra sobre aquesta lluita pronominal.

Què és millor: tractarse de vosté, de vos o de tu? Cadascú de nosaltres a la Catalunya d'avui, usa els tres tractaments. A uns els tractaments de tu, altres de vos, i altres de vosté. De vegades l'us d'un dels pronoms va clarament determinat per la condició de la persona al·ludida. Però en molts altres cassos, en la gran majoria, podem escollir, sobre tot entre el «vos» i el «vosté».

Anem per parts. I la primera part la dedicarem al pronom «vosté», que durant el segle passat va estendre's enormement a la nostra terra particularment a les ciutats i entre senyors, mitjos-senyors i quarts-de-senyors. Davant la invasió impetuosa del «vosté» el «vos» va recular. Aquest darrer, per un contra sentit, vingué a ésser un tractament per a gent rústica o pobre. El «vosté» fou considerat més fi i més elegant. De fet, el «vos», de tan noble nissaga, es convertí en un tractament intermedi entre el «vosté» i «tu».

Som enemics convençuts del «vosté» No solament apar de mena poc catalana—es degut, probablement, a la imitació del «usted» espanyol—, sinó que en el nostre llenguatge pren un so prim e inconsistent. Ens fa l'efecte d'un tractament de cartolina. En Plaxamma, diria que es un tractament carquinyolir. Al contrari el «vos» enfàtic breu i precís, té un só d'una bella sobriedat i expressa a l'hora la cordialitat i el respecte. Per comparar la válua respectiva del «vos» i del «vosté», feu una prova. Escolteu com una d'aquestes cerimòniques i diplomàtiques massoveres del Camp de Taaragona us tracte de «vos», i escolteu després com us tracta de «vosté». Quina diferència! quina superioritat per part del «vos» tradicional!

D'alguns anys ençà, a casa nostra el vos avança novament, reconquistant depressa el terreny perdut. Entre els catalans d'ofici intel·lectual, a Barcelona mateix, el «vos» és ja gairebé l'únic tractament que usen els que no's fracten de «tu».

Aquest «tu», tan usat a la península ibèrica, com feia remarcar no fa gaire temps «Andrenio», tampoc ens plau. Ni ens plau dins la família, ni ens plau dins l'amistat. Llevat d'alguns casos excepcionals, parents i amics haurien

de tractarse de «vos» El «tu» que havia esdevingut obligatori en certs sectors obrers s'avé poc amb el lleial respecte que hi ha d'haver entre tots els éssers humans, fins entre aquells que més lligats estan per la sanc, per les idees o per l'afecte.

Si el tractar de «tu» els amics, els parents i als fills no és en general recomenabí el tractar-hi els criats i altres homes d'humil condició és una ofensa. En la República perfecta, aquesta aplicació del «tu» estaria severament prohibida.

Per esperit de vera noblesa i de vera elegància cal tornar al predomini del «vos», Xenius invocava l'amic íntim amb el qual mai no s'hagué tractat de tú. Nosaltres invoquem el fill, que tracte de vos al pare i el pare que tracta de «vos» al fill, i l'aristócrata d'ànima que diu «vos» al porter, a la minyona i al venedor de diaris. ¡Quin regust de tradició i quina gloria de dignitat humana!

(De la Publicitat)

DE CAPDEPERA

Dissapte va venir de Palma D. Miquel Vadell per pendre mides de retable que les filles de la Puríssima fan fer a la capella. També va pujar en el Castell per pendre mides del retaule que s'ha de posar a la Mare de Deu de l'Esperansa.

—També s'estan cercant firmes per demanar a l'Ajuntament que'ls 10 cs s'han de pesar a quilos.

—Se va publicar vacant per medi de pregó la plassa de caminer, per qui heu vulga sollicitar se presenti a la Sala.

—Enguany s'han secades unes figures de primera perquè el temps és estat molt sec i ja que n'hi ha hagudes poques, totes s'han aprofitades.

—La setmana passada un auto que venia de ses nostres Coves va matar un ca, un moix i un mostel i ferí terriblement una cabra.

(Corresponsal)

DE CA NOSTRA

METEOROLOGIA

Aquesta setmana el temps es estat calorós en extrem: els tres dies primers feu més calor que en qualsevol dia del més d'agost. Dimecres a vespre caigueren quatre gotes, llampetjava i el cel estigué tota la nit encapotat; semblava que havia de ploure però heu perlongat per més envant.

ESTAT SANITARI

Fora de les malalties cròniques i especials, no n'hi ha gaire n'és.

VIATICADA.

Dimecres dematí rebé els Sants Sagraments madó Mostela veyá del carrer es Roques. Que Deu li assistesqui.

MALALTA

En el nº. darrer s'hi posá que estava malalta D^a. Maria Ginart quant devia dir Maria Ferrer Ginart, germana del Director d'aquest setmanari, la qual divenres va rebre el Sagrament de l'Extremunció. Dins l'estat de gravetat que persisteix encara, ha experimentat bastanta milloria lo qual fa concebre esperansa de curació. Deu ho vulga.

OBERTURA DE CURS

El pròxim dilluns dia 15 se començarà el nou curs escolar en totes les escoles de la nostra vila. El Sr Batle feu fer un pregó ordenant que tots els nins compresos en l'edat escolar, qu'és de sis a 14 anys, dins els 8 dies primers del curs han d'anar a matricular-se en l'escola que sia del seu gust, als mestres se demanarà compte de les respectives matrícules a fi de sebre qui son els qui assisteixen a les escoles i qui no.

SUSPENSIO DE LA NOSTRA ESTACIO TELEGRAFICA

Diumenge se rebé orde suspenguent l'Estació Telefónica d'aquesta vila i cridant el digne Qüefe de la mateixa D. Juliá Soriano a prestar servei a Palma. Se diu que aquesta mida obeeix a falta de personal.

Sabem que el Batleha acordat reclamar en nom del poble que s'alsi aquesta suspensió i s'ha cridat el públic pel dijous i divenres a vespre per prendre determinacions.

El poble, que sent amb aixó rebáxada la seva dignitat i fallat d'un medi ràpid de comunicació que avui ja no falta a cap poble en la mitat d'habitants amb que'l nostro conta, ja'n parlarem.

EXCES D'ORIGINAL

Quant ja teniem les proves dispstes per enviar al a censura hem rebuda una extensa ressenya de l'excursió de la Congregació Mariana a Soller que mos veim obligats a deixar per la próxima setmana. Una volta més devem repetir que'l dijous presentam el nº. compost a la censura militar; per tant els originals que mos arribin mes tart del dimecres no poden esser ja publicats en el nº de la setmana.

La Congregació Mariana

La polent i numerosíssima Congregació Mariana que en la nostra vila dirigeix el Rt D. Josep Sanxo de la Jordana les dues passades festes va fer una excursió a Sóller de la qual se nos envia una extensa ressenya. Per no quebrer-hi aquesta, devem així mateix donar comptra del felis éxit que conseguí amb jella; tots els congregants vengueren contentíssims i el poble d'Artá les tributá una entusiasta rebuda. Enhorabona.

**AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER
LA CENSURA
MILITAR**

SECCIO AMENA I HUMORISTICA

ENDEVINAYES

1^a.—A devant de Deu estic
i amb cadenes fermada,
ja estic alta, ja estic baixa,
ja som morta, i rorn viva.

S. Gili

FUGA

C.d. d., d.m.t.
q.nt m'.x.c.m. r.nt s. c.r.
ll.v. f.s .n. r.ll.
p.s q.. s'.n r...n d. m.

COLMO.

Quin és el colmo d'una máquina de tren?

TARJETA

Marca Abajobh,

CABILACIO

1	2	3
4	5	6
7	8	9

Compondre aquets números de manera que tant de dreta a esquerra, de dalt a baix com d'un caire a l'altre sumin 15.

Rafel A.

PREGUNTES

1^a.—¿Quin és el té que ataca més en els nirvis?

2^a.—Que's lo que'n fan els barbés fusters, músics, arquitectes, en fan els picapedrers, i n'empleen els marinés?.

Les solucions en el nº. qui vé.

Entre els endevinaires se sortejará un puro de 50.

SOLUCIONS a les endevinyes del número passat.

ENDEVINAYES: 1^a. Un corn 2^a. Un baúl.

SEMBLANCES: 1^a. En que hi ha cassola 2^a. En que hi ha ranxés i 3^a. En que hi ha truy.

A LA FUGA.

Margalida Margarola.
saps que m'ha dit es cuni?
que t'aixequis dematí
i li duguis curriola.

MISCELANEEES

—Amb a que coneixeries si ses gallines son veyes o joves? Pregunta el mestre a un deixeble.

—Amb ses dents, Don Ramon, amb ses dents.

—O tenen dents ses gallines?

—Ah, no senyó; si és amb ses meves.

A un tribunal.

EL JUDGE.—Veyam perquè's que ets dit «bístia» an aquesta senyora?

—I, que's pot dir, «senyora» a una bístia?

—Així sí.

—Idó (ajonoiant-se) senyora, als peus de vos're.

Don Ramón pregunta a un deixeble: ¡

—Meyam si saps que hi ha a dins aquesta capsá?

—Hey hauria d'haver... caramet'os!

Pirotècniá Espinosa

Nuevos programas para RAMILLETES DE FUEGOS ARTIFICIALES propios para fiestas particulares, de barrio, jardines etc. etc.

Novedad en FUEGOS ELÉCTRICOS de gran esplendor y lluvias de fuego plateado y dorado.

FUEGOS JAPONESES—COHETES REALES con cabellera —Cohetes de honor—Cohetes eléctricos—Cohetes escondidos—cohetes reales con lluvia dorada y plateada.

Dirección —Taulera—16 Artá

FULLS D'ESTAMPES

Se vendrán amb gran rebaixa de preus aquest mes i el qui vé.

Un full 1 pts.

cinc fulls a 0'90 un.

deu fulls o mes a 0'85 un.

Aprofitau l'oçasió que tardarà en tornar-se presentar.

ORTOGRAFIA MALLORQUINA

Folleto de gran utilitat. El Servirem tothom qui el demani a 0.75 pts. exemplar 7.50 pts. dotzena

CANSONETES MENORQUINES

Es un aplec de cansonetes populars recullides per n'Andreu Ferrer a Menorca. Van ben classificades i amb profusió de notes — Es un volum de 199 planes.

Preu 2.50 pts.

RONDAYES DE MENORCA

Precedides d'un estudi de les particularitats dialectals del menorquí. Amb sa lectura s'hi poden passar algunes

vetiades ben alegres. Un volum de 229—XXIX planes pts.

RONDAYES MALLORQUINES

d'en Jordi des Recó. — N'hi ha vuit toms publicats i tots les trobareu en la nostra llibreria a 2 pts. tom.

LA CUINA MALLORQUINA

Llibre del Coc i de la cuinera. — Indispensable a totes les famílies de bon gust. Se ven també aquí. Llibreria escolar i religiosa Artá.

Periódics i Revistes

A qualsevol interès, una de les següents revistes s'hi pot subscriure en aquesta llibreria.

TRESOR DELS AVIS

Revista folklorica balear—Preu 3 pts any

D'ACI I D'ALLÀ

Surt mensualment a Barcelona. Molts de gravats i treballs científic i literaris. Preu 1.25 pts. cada mes.

REVISTA D'AGRICULTURA

Surt cada 15 dies, a 1 pts cada mes

ECONOMIA I FINANCES

Surt quinzenal a 1 pts al mes.

EL CONSULTOR

DE LOS BORDAUBOS

Edició econòmica: 9 pts any. Edició de luxe: 15 pts any.

L ALMUDAINA

Diari de Palma. 2 pts mensuals.

LA VEU DE CATALUNYA

Preu: 2.50 cada mes.

LA VANGUARDIA

de Barcelona: 7.50 pts. trimestre.

Les servirem a qui les demani

BATXILLERS

S'han publicats uns *Apuntes de Geografia General i de Europa* que contesten al programa d'aquesta assignatura en l'Institut de Palma. Sols valen dues pts. Son de molta utilitat al estudiants

SERVICIO DE CARRUAJES DE BARTOLOMÉ FLAQUER (A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Capdepera y Calarratjada de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLAZETA DE MARCHANDO.

PAL-LAS

Únic diccionari espanyol enciclopèdic manual il·lustrat en cinc idiomes: espanyol, francès, anglès, aleman, italià, Edició 1924.

Preu 12 pts.

EL ABOGADO POPULAR

Set magnífics toms enquadernats. Se servirà tota l'obra d'un cop i pot pagar-se a plassos mensuals de 10 pts.

Preu 125 pts. (Sense el port)

ENCICLOPEDIA ESPASA

El millor diccionari del món. Conté: cent milions de paraules, deu mil biografies i un milió de ressenyes bibliogràfiques.

Se pot adquirir a plassos en la nostra llibreria.

Ensaïmades i panets

En lloc se troben millors que a la PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga heu trobareu sempre pans panets, galletes, bescuits, rollets, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX a DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES San José

Vda. Ignacio Figuerola

HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 | Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR
DE TODAS CLASSES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ES MERADISSIM

prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entre Artá i Palma i heu va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tot classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat de Centro Farmacèntic. Artá Palma n.º 3

Si volen menjar bo i llegitim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PINA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primer i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

Disponible